

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

1. א. יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה ... ציבור אמרתי לך ולא יחיד .....
2. ב. דבש הותר בשירי מנחות שאור לא הותר בשירי מנחות .....
3. ג. הגוזלות שעל גבי הסלין היו עולות (והסלים) [ומה] שבידם ניתנין לכהנים הנהו לעטר בכורים הוא דאתו .....
4. ד. המעלה מבשר חטאת העוף ע"ג המזבח ... כל ששמו קרבן .....
4. ה. כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע .....
5. ו. שאור בל תקמירו אין לי אלא כולו מקצתו מנין תלמוד לומר כל עירובו מנין ת"ל כי כל .....
8. ז. אין קומץ פחות משני זיתים ואין הקטרה פחותה מכזית .....
8. ח. המעלה משאור ומדבש על גבי המזבח ... לוקה משום שאור ולוקה משום דבש לוקה משום עירובי שאור ומשום עירובי דבש .....
9. ט. אין לוקין על לאו שבכללות ... חדא מיהא לקי .....

דף נח.

א. יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה ... ציבור אמרתי לך ולא יחיד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר לעיל דף נו: ששאור¹ ודבש² אסורין לגבי המזבח בין אם מביאו היחיד ובין אם התנדבו הציבור³, ואפילו הביא היחיד קרבן ראשית שתי הלחם, והמקטיר מהם הן על המזבח והן על הכבש⁴ לוקה שנאמר (ויקרא ב פסוק יא) **כִּי כָּל שְׂאֹר וְכָל דְּבֶשֶׂל לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה**. ונוהגת בזמן⁵ הבית בזכרים בכהנים⁶, כי להם העבודה.

ג. דבש הותר בשירי מנחות שאור לא הותר בשירי מנחות

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד: טו. ושבועות דף טו: ולעיל דף נב: ונה: שכל המנחות⁷ הקריבות לגבי המזבח⁸, באות מצה, חוץ משתי הלחם⁹,

¹ רמב"ם איסורי המזבח פ"ה ה"א מנחת חינוך מצוה קיז אות ב
² וחמץ נוקשה תלוי בשיטות לגבי חמץ בפסח יש שיטות דסבירא להו דאסור מן התורה, ויש סוברים דלא הוה רק דרבנן, עיין טור או"ח סי' תמ"ב. ועיין באחרונים דתרי נוקשה יש, אותם הנחשבים במשנה פסחים מ"ב ע"א סוברים דהם מדרבנן, ומי פירות עם מים מודים דהוי דאורייתא, ועיין מקור חיים סי' תס"ב (ביאורים סק"א) ואבן העזר סי' תמ"ב. ולענין שאור, האחרונים האריכו בזה מאד. ועיין בצ"ח (שם ד"ה ודע) שכתב דדעת האחרונים ברמב"ם דאינו אלא דרבנן, ומדברי הרמב"ם כאן פ"ה ה"ג שכתב דאם הכסיפו פניו אינו חייב, משמע דאסור מן התורה. ועיין מנחות (נ"ג ע"א) בענינים אלו, ואי אסור מדאורייתא בפסח הוי ליה חמץ גם כן לענין לאו זה, ואף דשם יש פסוק לרבות נוקשה, מ"מ כאן נמי, ועיין תוס' פסחים מ"ג ע"א ד"ה מאן תנא מניח שם אות א ומצוה יב אות ד
³ כמבואר בגמ' כאן כול יהא יחיד מתנדב ומביא קרבן ראשית נדבה, ת"ל קרבן ראשית תקריבו, צבור אמרתי לך ולא יחיד יכול יהא הצבור מביאין נדבה שאור ודבש בדרך שמביאין חובתן כיוצא בזה, ת"ל תקריבו אותם – אותם ולא נדבה
⁴ דאיתרבי כבש כמזבח ללאו זה. (מנ"ח שם)
⁵ חינוך שם
⁶ באמת ברמב"ם אינו מבואר דבר זה, ונראה דהחינוך למד זה מדין זר ששימש בטומאה ומחוסר בגדים ולא רחויז ידים ורגלים דאינו חייב אלא משום זרות, עיין הרמב"ם פ"ט מביאת המקדש ה"א, והוא מהתוספתא (זבחים פ"ב ה"ז) דלא הוזהרו אלא הכהנים, הכא נמי. ונראה גם כן דכל הכהנים מוזהרים אף הפסולים כגון בעלי מום, ע"ש בפ"ט ה"ב. ואפשר מצא החינוך דין זה באיזה מקום ואנחנו לא נדע, והרמב"ם סתם הדברים. והלאו הוה הוא ככל הלאוין שבתורה לענין התראה ותשובה ושאר דברים המבוארים לעיל, אך לדברי הרב המחבר הוי לא תעשה שאינו שוה בכל דאינו נוהג אלא בכהנים: מנ"ח אות י
⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה יד
⁸ לאפוקי שתי הלחם אף על פי שהן נקראות מנחה כדלעיל הלכה ג' מ"מ באות חמץ שאינם קריבות לגבי מזבח וכן לחמי תודה באות חמץ כי אינם קריבות לגבי מזבח (ובאמת אינם נקראים מנחה כדאיתא שם מ"ד ב' ועיין רפ"ה דמנחות תוס' ד"ה כל המנחות וכו'). הר המוריה שם.
⁹ שמביאין ביום עצרת, ואלו נקראו מנחה ואינן קריבין לגבי המזבח והן חמץ, ועליהם נאמר קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו, רמב"ם שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ועשרה לחמי תודה¹⁰, ואסור להחמיצם אחר שנתקדשו בכלי¹¹, הן קודם קמיצה והן לאחר קמיצה הן הקומץ, והן השיריים.

וכן שירי המנחות שאוכלין הכהנים אע"פ שהן מותרין לאכלן בכל מאכל ובדבש, אסור להחמיץ ואין אוכלין אותן חמץ שנאמר (ויקרא ו פסוק י) לא תאפה חמץ חלקם וגו' אפילו חלקם לא יחמיצו ואם החמיץ כזית¹² משיריה לוקה¹³.

ג. הגוזלות שעל גבי הסלין היו עולות (והסלים) [ומה] שבידם ניתנין לכהנים הנהו לעטר בכורים הוא דאתו

כשהיו מביאין¹⁴ את הבכורים היו מביאין בידם תורין ובני יונה, וכן היו תולין מצידי הסלים¹⁵ תורין ובני יונה לא משום חובה¹⁶, אלא כדי לעטר את הבכורים, אלו שעם הסלים היו קרבים עולות נדבה למזבח¹⁷, ואלו שבידיהן היו ניתנין לכהנים בעזרה¹⁸. וי"א¹⁹ שלא היו בידם שום עופות שניתנין

¹⁰ רמב"ם שם פרק ט הלכה יז

¹¹ והיינו לאחר שמדדו בעשרון שהיה כלי שרת אבל קודם שנתקדשה בכלי אינו חייב דאינה מנחה עדיין, עיין מנחות נ"ז ע"ב, וברמב"ם אינו מבואר זה בפירוש כי זה פשוט. מנחת חינוך אות א ואות ה. אמנם דעת הערוך השולחן העתיד שם סעי' ב דכל זמן שלא נתן בה שמן אין זו מנחה כלל ולא אסרה התורה.

¹² ומצטרף לשיעור אפילו ביותר מכדי אכילת פרס, דשיעור אכילת פרס הוא רק באכילה ולא באיסור אחר. והצי שיעור בודאי אסור מן התורה, דחזי לאיצטרופי כמו בכל האיסורים ואפילו יותר מכדי אכילת פרס, וכגון שהחמיץ כזית מן המנחה, ורק בפחות פטור (מנחת חינוך שם אות ג)

¹³ מלאו זה ומלאו דלא תעשה חמץ (ויקרא ב', י"א) כי שני הלאוים הם לתשלום הדינים דאסור להחמיץ והן נחשבים ללאו אחד (מנחת חינוך מצוה קלה אות א)

¹⁴ רמב"ם הלכות בכורים פרק ג הלכה ט

¹⁵ ולא על גבי הסלים שלא ילכלכו את הבכורים אלא סביבות הסלים כדאיתא בירושלמי

¹⁶ רש"י ורנמ"ה מנחות נ"ח א' ועי' תו' חולין ק"ל ב' ד"ה אי ועי' רמב"ן ב"ב פ"א ב' שדחה דבריהם

¹⁷ ומש"כ רש"ם לראיית פנים הוא כדעת רבנו בפ"א מחגיגה ה"א דיוצאין בעוף אך צ"ע דלא חייבה תורה בראי' אלא ברנלים וצ"ל דכונתו מדרבנן כעין עולת ראייה. ולרמ"ם אלגזי רפ"ד דבכורות ומנ"ח מצוה י"ח סק"ג הסוברים דאפשר להביא בכורים בעצרת עצמה היו קרבין הגוזלות אחר יום טוב, דרך אמונה נז' – ציון ההלכה ס"ק עב

¹⁸ ומש"כ בהלכתא גבירתא שהיו נותנים לו מקודם הוין לעזרה ל"י מנ"ל ואולי חשש לחולין בעזרה אבל לכאן כיון שבאין לעטר הבכורים אין זה חולין לעזרה ועי' מנחות נ"ח א' ובירו' אמרו כדי לסמוך מתנה למתנה משמע שנתנוהו ביחד. ציון ההלכה שם עד

¹⁹ ראב"ד וכ"כ ר"ש ורא"ש ור"י בן מ"צ והרע"ב בפ"ג דבכורים וכ"כ רש"י ורנמ"ה במנחות ס"ח א' ושם במנחות הגירסא והסלים שבידם אך בשממ"ק שם מוחק הסלים אמנם הגר"א בפירושו להירו' פי' כרבנו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

לכהנים²⁰, ומה שאמרו במשנה ומה שבידם ניתנין לכהנים היינו סלי הבכורים שבידם.

ד. המעלה מבשר חטאת העוף ע"ג המזבח ... כל ששמו קרבן

כבר התבאר לעיל דף נז: וביומא מז: וזבחים עו: שממה שנאמר (ויקרא ב פסוק יא) קרבן ראשית תקריבו אתם לה' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח למדנו שבכלל²¹ לאו זה שאסור להקטיר על המזבח השירים מכל דבר שנקרא קרבן²², שאינן ראויין להקטרה, כגון בשר חטאות ואשמות, ושירי מנחות ואפילו חטאת העוף ולוג שמן של מצורע וכיוצא בהן, מפי השמועה²³ למדו שכל דבר שמקצתו לאישים הרי שאריתו בבל תקטירו. אולם אינו חייב בהקריבם על הכבש²⁴, ויש מחייבים.

ה. כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע

כבר התבאר במסכת זבחים דף מד. שלוג שמן²⁵ של מצורע מועלין בו משהוקדש בכלי עד שיזרק דם האשם, נזרק דם האשם לא נהנין²⁶ ולא מועלין

²⁰ וברש"ם כתב דאלו שבידם היו עופות שאין כשרין להקרבה ולכן נתנין לכהנים

²¹ רמב"ם איסורי מזבח שם ה"ה

²² והיא פלוגתא מנחות נח ע"א חד אמר דוקא כל שממנו לאישים וחטאת העוף ולוג של מצורע אינו ממנו לאישים, ורבי עקיבא סובר כל הנקרא שמו קרבן, והלכה כרבי עקיבא מחבירו ודוקא על המזבח אבל לא על הכבש, והיא פלוגתא שם נ"ז ע"ב אם כבש כמזבח לענין זה, ופסק הרמב"ם כאן הל' ה' דכבש אינו כמזבח לענין זה רק לענין שאור או דבש. ונראה מדברי הרמב"ם דאין לוקין על זה, שכתב ואסור להקטיר ולא כתב דלוקין, ועיין כסף משנה כאן ה"ג הטעם כיון שהוא אינו מבואר בפירוש רק מדרשא סובר הרמב"ם דאין לוקין, וגם נותן טעם שם למה פסק דכבש אינו כמזבח, ע"ש. הר המוריה שם, מנ"ח ק"ז אות ט י

²³ עיין יומא מ"ז ב' יבמות ק' א' סוטה כ"ג א' זבחים ע"ז ב' מנחות ג"ח א' תו"כ ויקרא פי"ג פרשה י"ב יעו"ש היטיב.

²⁴ עיין זבח תודה דף כג: ד"ה נקטינן שכן דעת הכס"מ בדעת הרמב"ם ועיין תורת הקדשים שם אות נ

²⁵ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה י

²⁶ ברש"י כתב דהוי מדרבנן וצ"ע בדעת רבינו, שכיון שאסור באכילה כשאר קדשים מדאורייתא היינו שלא נעשה כל צורך גבוה אם כן גם איסור הנאתו יהיה מן התורה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עד שיתנו מזמנו מתנותיו²⁷, משנתנו מזמנו המתנות הותרו השירים באכילה
כבשר הטאת ואשם ומתחלק לכהנים²⁸.

שירי הלוג²⁹ אינו נאכל אלא בעזרה לזכרי כהונה כשאר קדשי קדשים³⁰
שהרי הוקש לאשם³¹.

ו. שאור בל תקטירו אין לי אלא כולו מקצתו מנין תלמוד לומר כל עירובו מנין ת"ל כי כל

כבר התבאר לעיל דף נז: ששאור³² ודבש³³ אסורין לגבי המזבח והמקטיר
מהם הן על המזבח והן על הכבש³⁴ לוקה שנאמר (ויקרא ב פסוק יא) **כִּי כָל
שָׂאֵר וְכֹל דְּבֶשֶׂת לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה.**

²⁷ לא ברר לנו רבינו בלוג שמן של מצורע הבא בפני עצמו, דמביא אדם לוגו לאחר כמה ימים אם מועלין בו
עד שיותן מתנותיו שכנגד הקדשי קדשים, וכדמשמע פשטא דגמ' בזבחים (מ"ד ע"ב) הרי לוג הבא בפני עצמו
דלכו"ע מתנותיו שרי ליה, ואינו מוכרח אם איכא מעילה ביה, וצ"ע. או"ש שם
²⁸ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב
²⁹ רמב"ם שם הלכה ג

³⁰ כ"ה בתוספתא זבחים פרק ו' וז"ל היכן היא אכילתן של כולן הטאת ואשם וזבחי שלמי צבור וטאת העוף
ואשם תלוי ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והעומר כולן קדשי קדשים ונאכלין
לפנים מן הקלעים ונאכלין לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד הצות ואין חייבין עליהן משום נותר ואין
מחשבה פוסל בהן משום פגול עד שיעלה עמוד השחר עכ"ל. הר המוריה שם

³¹ זה פשוט במנחות כ"ח א' דלכו"ע הוקש הלוג לאשם ולא פליגי ר' אליעזר ורבנן רק דלר"א דהוקש האשם
לחטאת לענין שלא לשמה ה"נ הוקש הלוג לענין זה ולרבנן ס"ל דלוג הוקש לאשם אבל האשם לא הוקש
לחטאת יעו"ש היטב והבן ולא ירדתי לסוף דעת הלח"מ שנתקשה בזה בחנם. שם

³² רמב"ם איסורי המזבח פ"ה ה"א מנחת חינוך מצוה ק"ז אות ב

³³ וחמין נוקשה תלוי בשיטות לגבי חמין בפסח יש שיטות דסבירא להו דאסור מן התורה, ויש סוברים דלא
הוה רק דרבנן, עיין טור או"ח סי' תמ"ב. ועיין באחרונים דתרי נוקשה יש, אותם הנחשבים במשנה פסחים
מ"ב ע"א סוברים דהם מדרבנן, ומי פירות עם מים מודים דהוי דאורייתא, ועיין מקור חיים סי' תס"ב (ביאורים
סק"א) ואבן העזר סי' תמ"ב. ולענין שאור, האחרונים האריכו בזה מאד. ועיין בצל"ח (שם ד"ה ודע) שכתב
דעת האחרונים ברמב"ם דאינו אלא דרבנן, ומדברי הרמב"ם כאן פ"ה הי"ג שכתב דאם הכסופו פניו אינו
חייב, משמע דאסור מן התורה. ועיין מנחות (נ"ג ע"א) בענינים אלו, ואי אסור מדאורייתא בפסח הוי ליה חמין
גם כן לענין לאו זה, ואף דשם יש פסוק לרבות נוקשה, מ"מ כאן נמי, ועיין תוס' פסחים מ"ג ע"א ד"ה מאן תנא
מנ"ח שם אות א ומצוה יב אות ד

³⁴ דאיתרבי כבש כמזבח ללאו זה. (מנ"ח שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י"א³⁵ שאסורין בכל שהן על המזבחה, אבל אינו לוקה אלא אם הקטיר כזית מהם³⁶. וי"א³⁷ שלוקה אפי' על הקטרה כל שהוא.

אולם אינו חייב בתערובות אלא בכזית דאין הקטרה פחותה מכזית³⁸.

³⁵ דבמנחות נח ע"א פליגי דאביי סובר דנתרבי מכל אפילו כל שהוא וסובר יש הקטרה לפחות מכזית, ורבא סובר דאיתרבי דוקא כזית, דבלא הריבוי לא היה חייב אלא על קומץ היינו שני זיתים ואיתרבי לכזית, ובפחות מכזית אינו חייב. וידוע דאביי ורבא הלכה כרבא, א"כ איתרבי דוקא לכזית, ולוקין על כזית. וזה לשון הרמב"ם כאן ה"א, שאור ודבש אסורין למזבח ואיסורין בכל שהן שנאמר כי כל שאור וכל דבש ודעת הלחם משנה פי"ג ממעשה הקרבנות הי"ד דהרמב"ם פוסק כרבא, ורבא מרבה כזית למלקות, ובפחות מכזית מודה רבא דאסור מן התורה מחמת חצי שיעור, וכוננתו דאסורין בכל שהוא היינו לענין איסור אבל לענין מלקות צריך כזית. ודעת הלחם משנה דחזי לאיצטרופי היינו דהיה אוכל עתה שיעור שלם, אם כן הכא נמי חצי שיעור אסור מן התורה דחזי לאיצטרופי דאי בעי היה מקטיר שיעור שלם

³⁶ והיתר מצטרף לאיסור ולכן גם אם לא כולו חמץ מצטרף המצה לכזית ועיין זבח תודה כג: ד"ה והלכתא מח' רש"י ותוס' אי רק בתערובת מצטרף או אפילו כל אחד לחוד כל שאכלם יחד

³⁷ דעת הכסף משנה דדעת הרמב"ם דאסור בכל שהוא ולוקה דסובר כאביי, שאין שייך לומר דאסור בכל שהוא משום חצי שיעור דסובר דחצי שיעור אסור מטעם חזי לאיצטרופי וס"ל דבעינן חזי לאיצטרופי בתוך כדי אכילת פרס, עיין שאנת אריה הלכות חמץ (סי' פ"א) לענין לאו דבל יראה, א"כ כאן אינו אסור חצי שיעור דאינו חזי לאיצטרופי בכדי אכילת פרס דאין הקטרה פחותה מכזית וצריך דוקא להיות הכזית בבית אחת, וא"כ ע"כ כונת הרמב"ם שלוקה בכל שהוא ולכן תמה על הרמב"ם הא הילכתא כרבא, ועוד דכתב אחר זה בה"ב דאין הקטרה פחותה מכזית והיינו כרבא, ותירץ דהרמב"ם סובר דרבא לא פליג על אביי ומודה לאביי דלוקין על כל שהוא. ואין דבריו מובנים כמו שכתב בלחם משנה, וא"כ סברת חזי לאיצטרופי איך הוא, תלוי בפלוגתת הכסף משנה והלחם משנה ועיין שער המלך פ"א מחמץ ומצה הי"ו (ד"ה וראיתי לבאר) שפלפל בזה (מנ"ח אות ג) ודעת החינוך נראה דלוקין על כל שהוא, שכתב דאסורין בכל שהוא שנאמר (ויקרא ב', י"א) ממנו, ומחמת חצי שיעור אין צריך ללימוד, וגם מדלא כתב עבר והקטיר בכזית כדרכו בחיבור זה היכי דיש שיעור כותב בפירוש, על כן נראה דסובר דלוקין אכל שהוא. אך מה שכתב דנלמד מתיבת ממנו אפילו כל שהוא, צ"ע דנלמד בש"ס (מנחות ג"ח ע"א) מתיבת כל לכל האמוראים, וצ"ע: (שם אות ו) ועיין בשו"ת רדב"ז ח"ה סי' פז (אלף תס) מה דס"ל כהכס"מ וביאר דעת הרמב"ם דפסק כאביי כיון דאף ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי איפליגו בהאי פלוגתא במנחות כו ע"ב ופסר כר"י דס"ל כאביי ועיין בקרן אורה מנחות נח ע"א ד"ה ואחר העיון דס"ל דלרמב"ם עיקר האיסור דשאור ודבש להעלותו עם הקרבן ובזה אסרה תורה שלא לערבן עם הקרבן ולהכי לא שייך ביה ביטול כלל ואפילו בכל שהוא חייב כיון שמעלה עם הקרבן ובהכי אסרה תורה אבל צריך שיהיה בקרבן כזית דאל"ה אינו הקטרה דאין הקטרה פחותה מכזית וא"כ במקריבן בפני עצמם יהיה חייב רק בכזית וזה כוונתו במש"כ גבי קטורת ואין הקטרה פחותה מכזית

³⁸ ואפילו לדעת הכסף משנה שחייב בכל שהוא הכא שהוא על ידי תערובות, צריך להיות בתערובות כזית אף על פי שאין מן השאור ודבש אלא כל שהוא. ועיין שער המלך שם (ד"ה ודע שמ"ש) דהוא כסברת תוס' עבודה זרה ס"ז ע"ב ד"ה ואידך בשם הר"ר יקר מקינון, דאף לרבי שמעון דסובר (מכות י"ז ע"א) כל שהוא למכות, מ"מ על ידי תערובות צריך כזית בין הכל והיתר מצטרף לאיסור, הכא נמי סבירא ליה להרמב"ם דעל ידי תערובות צריך כזית וע"כ צ"ל דהיתר מצטרף לאיסור וכזעירי פסחים שם. ולהלחם משנה הנ"ל בד"ה דסובר דהרמב"ם מצריך כזית (למלקות), אינו מוכח אי סבירא ליה היתר מצטרף לאיסור, דאפשר דוקא אם כל הכזית נתערב לוקין על התערובות. אך ממה שכתב הרמב"ם נפל כל שהוא בקטורת נפסלה ואם הקטיר ממנה בהיכל לוקה, נראה דאדלעיל קאי על נפל כל שהוא, א"כ סובר היתר מצטרף לאיסור, אך אפשר הוא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם הקטירם³⁹ עם קרבן חייב, אפילו אם מעלה השאור או דבש בפירוש לשם עצים כיון דמקריבם עם הקרבן לוקה. וי"א⁴⁰ שאם אמר בפירוש לשם עצים אף בהקריב עם קרבן פטור, ורק בסתם והקריב עם קרבן חייב.

ואפילו הקטיר דבר שאינו ראוי להקטרה בדבש או בשאור, הואיל והן קרויין קרבן לוקה. כיצד:

המעלה⁴¹ מבשר הטאת ואשם, או מבשר קדשים קלים, או משיירי המנחות, או ממותר העומר או מחטאת העוף, או מלחם הפנים ושתי הלחם⁴², או מלוג שמן של מצורע, המעלה כזית מאחת מאלו⁴³ בחמץ או בדבש בין למזבח בין לכבש לוקה, אף ע"פ שאין כל אלו ראויין להקטרה, הואיל והן קרויין קרבן⁴⁴ חייב עליהן שנאמר (שם) קָרְבַּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לַה' וְגו'.

דין בפני עצמו אם כן אינו מוכח כלל. אך כיון דזעירי סובר כן, והרמב"ם כאן פסק כן דדריש כל, יש סברא דיהיה כאן היתר מצטרף לאיסור, ואף דגבי חמץ (בפ"א מחמץ ומצה ה"ו) אינו פוסק כן, עיין באחרונים שהאריכו בזה (עיין פרי חדש הלכות פסח סי' תמ"ב אות א' ד"ה ומאחר), עכ"פ לא ביאר לנו הרמב"ם כאן דין התערובות אם כדיני חמץ או בכל ענין, וגם לא ביאר לנו אי סבירא ליה היתר מצטרף לאיסור או לא, וצ"ע בסוגיא הנ"ל ואין ביכולתי כעת. מנ"ח אות ג

³⁹ כס"מ שם

⁴⁰ לחם משנה שם ה"ד

⁴¹ רמב"ם שם הלכה ג ד

⁴² ולכאורה קשה למה גם כן שתי הלחם, הלא שתי הלחם הוי חמץ והוי בכלל הלאו דשאור. אך באמת כיון דמייירי אפילו לשם עצים להדיא להכסף משנה או בסתם להלחם משנה (כדלעיל) דבשאור לבד לא מחייב רק עם קרבן, על כן נקט שתי הלחם דהוי גם כן בכלל קרבן לחייב אפילו לשם עצים. אך עדיין קשה בלשון הרמב"ם דכתב המעלה כזית מאחת מאלו בחמץ או דבש וכו', דבשתי הלחם למה לי לאקרובי עם שאור אחר כיון דהם עצמם חמץ ואיקרי קרבן חייב, ומה בהקריב שאור אחר עם קרבן חייב מכל שכן דחמץ של קרבן עצמו חייב. וצריך לומר דהרמב"ם אכולהו קאי חוץ משתי הלחם, ולא הוצרך לפרש דהוא דבר פשוט, אך עיקר הדין צריך להשמיענו דנקרא גם כן קרבן וחייב אף לשם עצים. וכן מה שכתב כזית מאחת מאלו, לא קאי על שתי הלחם, דהם חמץ וחייב על כל שהוא בפני עצמו כמו שנתבאר לעיל דעת הכסף משנה. מנ"ח אות ז

⁴³ נראה אף שאין מן השאור והדבש כזית רק כזית בין הכל חייב. ולדעת הכסף משנה כבר כתבתי לעיל דעל ידי תערובות עובר בכזית והיתר מצטרף לאיסור, ובדברי הלחם משנה נסתפקתי עיין לעיל וכאן מבואר בדברי הרמב"ם להדיא דכזית בין הכל סגי דהיתר מצטרף לאיסור.

⁴⁴ ועיין בראב"ד מה שהשיג עליו ובשו"ת רדב"ז ח"ה סי' פז (אלף תס) ביאר דברי הרמב"ם ואכמ"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והדבש הוא⁴⁵ שם כולל לדבש הידוע, הן דבש דבורים⁴⁶ הן דבש תמרים שהוא סתם הדבש של תורה הן מוהל היוצא מאיזה פרי, וכן כל פירות האילן הם בכלל דבש, והם בכלל לאו זה דלא תקטירו⁴⁷.

דף נח:

ז. אין קומץ פחות משני זיתים ואין הקטרה פחותה מכזית

כבר התבאר לעיל דף כו: שאין קומץ⁴⁸ פחות מכשני זיתים, ואם אין ידו מחזיק שני זיתים, י"א⁴⁹ שאינו קומץ, וי"א שפסול לעבודה⁵⁰, ומקצת הקומץ מעכב את כולו, ואין הקטרה פחותה מכזית.

ח. המעלה משאור ומדבש על גבי המזבח ... לוקה משום שאור ולוקה משום דבש לוקה משום עירוני שאור ומשום עירוני דבש

⁴⁵ הינוך קיז מנ"ח אות א

⁴⁶ שגם הוא ממתיקות הפרי בא, שהרי הדבורים רועות פרחי האילנות והעשבים ומקיאות אותו בכורת, ואדרבה הוא עיקר הדבש שו"ת רדב"ז ח"ג תתקסב (תקכו) ועי"ש במה שדקדק בלשון הר"א מזרחי ויקרא שם שאף הוא לא בא למעט דבש דבורים אלא שלא נאמר שדוקא דבש דבורים. ועי' פאת השדה להשד"ח מערכת ד כלל מא בארוכה, ושם בשם ס' בתי כנסיות שדבש דבורים אינו אסור עכ"פ מה"ת.

⁴⁷ דאין לפרש דבש, דאם כן איך יאמר אחר כך (פסוק יב) "קרבן ראשית תקריבו אותם", ועל כרחך היינו ביכורים (רש"י שם), ולא באים ביכורים מן דבש דבורים, שאינם "ביכורי אדמתך" (שמות לד, כו), אלא כל מתיקת פרי קרוי דבש, והשתא נוכל לפרש "קרבן ראשית" – בכורים, דהא תאנים ותמרים באים מהם ביכורים. גור אריה עה"ת שם אות כח. ועי"ש בהעמק דבר שפירש "קרא הכתוב כל דבר הממתיק ומטעים את המאכל דבש ע"ש שהוא ראש הממתיקים" ועיין משנה למלך כאן ה"א

⁴⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יד, ופסולי המוקדשין שם

⁴⁹ מנחת הינוך פרשת ויקרא מצוה קמו

⁵⁰ עיין בירושלמי רפ"ב דיומא דר' יצחק בר רבי אלעזר שאל מעתה כהן שאין ידו מחזקת כשני זיתים פסול מן העבודה, ולכאורה נראה דפסול לכל העבודות כיון שאינו ראוי לקמיצה ולא ראיתי לרבינו שהזכיר דין זה ולומר דכונת הירושלמי היא דפסול לקמיצה מלבד שפשט ההלכה אינו מורה כן עוד קשה דמלתא דפשיטא היא כיון דקי"ל דאין קמיצה פחות משני זיתים. מל"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שאור ודבש אחד⁵¹ המקטירן כל אחד בפני עצמן⁵² ואחד המקטיר תערובות שלהן לוקה⁵³ על כל אחד מהן בפני עצמו, ואם הקטיר שאור ודבש כאחד אינו לוקה אלא אחת לפי ששניהם נאמרו בלאו אחד⁵⁴, וי"א⁵⁵ שאם הקטיר שאור ודבש לוקה שתיים, ובתערובת לוקה ד'.

ט. אין לוקין על לאו שבכללות ... חדא מיהא לקי

כבר התבאר במסכת ב"מ דף קטו: ובמסכת סנהדרין דף סג. שאין לוקין על לאו שבכללות, ואי זהו לאו שבכללות זה לאו אחד שכולל עניינים הרבה, כגון (ויקרא יט פסוק כו) לא תאכלו על הדם⁵⁶ וכן אם נאמר לא תעשה דבר פלוני ופלוני, הואיל ולא ייחד לו לאו לכל אחד ואחד מהן, אין לוקין על כל אחד ואחד, אלא אם כן חלק אותה בלאוין אחרים, או נאמר מפני השמועה שנחלקו⁵⁷.

⁵¹ רמב"ם איסורי המזבח פ"ה ה"א

⁵² עיין שושנת העמקים כלל יז ד"ה וי"ל בפלוגתא דאביי וכו'

⁵³ ואם נפל מהם כל שהוא בקטורת נפסלה, ואם הקטיר ממנה בהיכל לוקה, ועל התערובות ג"כ קאי, והנה לא ביאר לנו הרמב"ם מאי תערובות דלוקין באן, אי תערובות אפילו מין במינו דבכל התורה בטל וכאן הוא גזירת הכתוב דאינו בטל כלל, או תערובות כמו בהלכות המזן ומצה (פ"א ה"ו) דכזית בכדי אכילת פרס ועי"ש. ומסתימת דבריו נראה דאינו בטל כלל, דכתב נפל כל שהוא בקטורת נפסלה, משמע אפילו ביותר מששים וכן במינו, וזה צ"ע בפסחים מ"ג ע"ב (ובתוס' ד"ה כמאן) ועיין לקמן הערה יב ועיין פמ"ג או"ח סי' ערב במשב"ז ס"ק ג

⁵⁴ ועיין בקרן אורה מנחות נח סוד"ה וכבר שנסתפק (לשיטתו לעיל הערה ה דחייב בפני"ע רק בכזית ונ"מ גם לכס"מ שם בתערובת ששניהם משלימים ביחד לכזית) מה הדין במעלה חצי זית שאור וחצי זית דבש אי מצטרפין להדדי ללקות עליו דחשיבי כמין אחד כיון שאין לוקה עליהם אלא אחד כשמקריבין יחד או דילמא דעכ"פ חשיבי כשני מינים

⁵⁵ בראב"ד שהשיג שלפנינו בגמ' לרבא לוקה ד' ובש"ת רדב"ז ח"ה סי' פז (אלף תס) כתב דהרמב"ם לא גרים בדברי רבא לוקה ד' אלא דרבא ס"ל דהוי לאו שבכללות ולקי אחד ואביי ס"ל דלוקה ד' ופסק כרבא ועיין זבח תודה שם

⁵⁶ א. אסור לאכול מן בעל חי הטעון שחיטה אחר שחיטה כל זמן שהיא מפרכסת. ב. שכל בית דין שהרגו נפש אסורים לאכול כל אותו היום מוזמן הריגתו עד הלילה והרי זה בכלל לא תאכלו על הדם ג. שאסור לאכול מבשר הקדשים אפילו קדשים קלים קודם זריקת דמם והאוכל עובר בלאו זה דלא תאכלו על הדם ד. אין עושים סעודת הבראה לקרובים על הרוני בית דין משום לא תאכלו על הדם. ה. הזהיר לא תאכלו על הדם לא תאכל אכילה המביאה לידי שפיכות דמים וזו אכילת בן סורר ומורה שאינו נהרג אלא על אכילה מכוונת שאכל. ועיין אלה המצוות ל"ת קצה

⁵⁷ בחדרין כ' פי' לאו של לא תעבדם הוא לאו שבכללות שכולל מגפף ומנשק מכבד ומרביץ ודומיהם כו' ואי הכי קשיא הא לא דמי האי לאו שבכללות לשארי לאווי שבכללות שהם כוללים עניינים חלוקים זה מזה אבל לאו זה לא תעבדם שכולל גפוף ונישוק ודומיהן הרי כולן ענין אחד איסור דברים של כבוד, והוי כלא תעשה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ומשום כך למרות שאסור⁵⁸ לאכול מבשר הפסח כשהוא נא או כשהוא מבושל, והאוכל כזית נא או מבושל בלילי פסחים לוקה שנאמר (שמות יב פסוק ט) אל תאכלו מִמֶּנּוּ נֶא וּבָשֵׁל מִבָּשָׂל בַּמָּיִם פִּי אִם צָלִי אִשׁ. אבל נא ומבושל כאחת, אינו לוקה אלא אחת לפי ששניהן נכללות⁵⁹ בלאו אחד⁶⁰, וי"א⁶¹ שאין זה לאו שבכללות ולוקה שתיים.

כל מלאכה שכולל מלאכות הרבה ואעפ"כ לא נקרא לאו שבכללות מפני שכולן ענין אחד איסור מלאכה כו', ונראה דלא תעבדם משמע עבודה שדרכה בכך ואפשר דמשתמע נמי אחת מעבודות פנים אפי' אין דרכה בכך ומשמע נמי מחמת יתור הפסוק דאם אינן ענין לגופו תנהו לגופו ונשוק וחביריו אי"כ זה הלאו כולל ענינים חלוקים זה מזה והוי לאו שבכללות, והרמב"ן כ' בסהמ"צ שהלאו הזה הוא לא תלכו אחרי אלהים אחרים כו' ויש בכלל זה שלא לעשות לה שום מעשה של כבוד ושלא להשבע בשמה ושלא לשאול העתידות ולפיכך אמרו שהוא לאו שבכללות.

⁵⁸ רמב"ם קרבן פסח פרק ה ה"ד

⁵⁹ וגירסת הרמב"ם דרבא ס"ל שלוקה אחד ואביי ס"ל לוקה שלוש וכמש"כ הרמב"ם בשורש התשיעי.

⁶⁰ רמב"ם שם

⁶¹ דעת הרמב"ן בהשגות לשורש ט וז"ל בד"ה ועוד ששם "אבל ביאור הענין הזה כולו כך הוא. שהלאוין שבכללות מינים, מהם לחיוב ומהם לפטור. המין הראשון הוא הלאו הכולל דברים רבים אין עניינם וטעם איסורם שווה והכתוב אסרם כולם בלאו אחד ושם אחד. כגון לא תאכלו על הדם שהכניסו בו אוכל מהבהמה קודם שתצא נפשה ואוכל בשר קדשים קודם זריקה וסנהדרין שהרגו את הנפש שאסורין באכילה כל אותו היום וכו' וכגון זה לאו שבכללות הוא ואין לוקין עליו כלל והמין השני הוא לאו אחד הפורט דברים רבים כגון כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו וגו'. לא יבא עמוני ומואבי וגו'. לא תביא אתגן זונה ומחיר כלב. וכן כיוצא בהן. והנראה מדברי חכמינו באלו שלוקין עליו לדברי הכל ואין לוקין עליו אלא אחת וכו' והמין השלישי הוא לאו יש בו כלל ופרטים בתחלה או בסוף כגון הלאו שפורט נא ומבושל וכולל אל תאכלו כי אם צלי אש וכן בנזיר כולל מכל אשר יצא מגפן היין לא יאכל. ולדברי הכל הפרטים יתירי נינהו ולוקין עליהם על כל אחד ואחד דכיון דכתיב לא תאכלו כי אם צלי אש מיפרט בנא ומבושל למה לי שמע מינה ללקות על כל אחד ואחד מן הפרטים"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

